

SFEERVOLLE VERHALEN VOOR ONDERBOUWLEERLINGEN

Jacques Vriens. (2012). *Strijd om de kathedraal*. Houten: Van Holkema & Warendorf. Isbn 978 90 003 0525 4, € 13,99, 191 blz.

Jan Simoen. (2012). *De nacht van 2 april*. Amsterdam/Antwerpen: Querido. Isbn 978 90 451 1408 8, € 12,95, 230 blz.

Voor onze leerlingen in de brugklas verschenen enkele mooie boeken van Jacques Vriens en onze zuiderbuur Jan Simoen. Twee ervaren schrijvers die de vertelkunst als geen ander beheersen, weten hoe je jongeren boeit. Met *Strijd om de kathedraal* en *De nacht van 2 april* schrijven zij sfeervolle verhalen waarin jongeren zich volledig kunnen onderdompelen in een andere tijd. Vriens verhaalt over de bouw van een kathedraal in de eerste helft van de vijftiende eeuw. Simoen op zijn beurt neemt de lezer mee naar zijn eigen jeugd in de jaren zestig van de vorige eeuw. Mooie verhalen waarvan ook de oudere lezer zeker zal genieten.

Kathedraal

De vader van Thies is een belangrijk man. Als bouwmeester heeft hij de leiding over de bouw van een kathedraal. De grootvader van Thies had ook al in die functie gewerkt aan dit grootse project dat Trichterbosch straks meer aanzien moet geven. Als Thies eenmaal volwassen is, ligt het voor de hand dat hij het werk van zijn vader voortzet. Maar Thies heeft daar helemaal geen zin in. Hij heeft andere plannen. Hij droomt van een toekomst als toneelspeler, iets wat hij zijn ouders nog niet heeft durven vertellen.

Op een dag ontmoet Thies Mette, een blind meisje. Ze is de dochter van Otto, een weduwnaar, die als sjuwer is aangesteld op de bouwplaats bij de kathedraal. Mette wil alles weten over het bijzondere gebouw en ze vraagt Thies het haar te beschrijven. Aanvankelijk ergert Thies zich aan de opdringerige Mette, maar na verloop van tijd gaat hij haar steeds meer waarderen en hij laat zich zelfs overhalen haar mee te nemen voor een riskante rondleiding op de hoge steigers rond de kathedraal.

Niet iedereen in Trichterbosch is blij met de komst van de kathedraal. De voormalige bewoners van het terrein waarop de kerk verrijst, hebben zich verenigd, en aangevoerd door bedelmonnik Mattias wordt er geregeld gedemonstreerd. De protesten verharderen en het ouderlijk huis van Thies moet op een zeker moment zelfs door de schout en zijn rakkers worden ontzet. Maar ook op de bouwplaats is het onrustig, en er vinden sabotage-acties plaats met uiteindelijk brand en zelfs een dodelijk ongeluk tot gevolg. De vader van Mette komt om het leven. Mette wordt overgebracht naar haar tante Rennewief, die als hoerenmadame een herberg bestiert, even buiten de poorten van de stad. Zij deinst er zelfs niet voor terug haar jonge nichtje in te zetten als prostituee. Rennewief heeft daarbij echter niet gerekend op Thies, die zijn vriendin niet is vergeten. Dat betekent wel dat Thies zich de toorn van zijn vader op zijn hals moet halen.

Strijd om de kathedraal is een avontuurlijk geschreven historisch verhaal waarin Vriens zich na hits als *Weg uit de Peel* (herdruk van het boek uit 1997: Van Holkema

& Warendorf, 2011), *Achtste-groepers huielen niet* (herdruk van het boek uit 1999: Van Holkema & Warendorf, 2011, en nu ook verfilmd) en *Tien torens diep* (Van Holkema & Warendorf, 2009) wederom ontpopt als een groot verteller. De geschiedenis speelt zich af in de zomer van het jaar 1422. Alleen voor het laatste hoofdstuk maken we een tijdsprong en vernemen we hoe het de inmiddels volwassen geworden hoofdpersonen, Mette en Thies, dertig jaar later vergaat.

Het taalgebruik is vlot, beeldend en voor grote groepen leerlingen toegankelijk. Hier ligt meteen ook de grootste verdienste van het boek. Het verleden komt op een aansprekende manier tot leven en tussen de regels door komt de lezer in deze spannende jeugdroman veel aan de weet over het dagelijks leven van onze voorouders in de vijftiende eeuw. Daarnaast krijgen we een aardig beeld van de bouw van een kathedraal. Voor in het boek vinden we daartoe een schets van een dwarsdoorsnede van een kathedraal, door de hoofdpersoon qua vorm ook wel vergeleken met het lijf van een reus.

Een mooi, ontroerend verhaal over vriendschap en volwassen worden en heel geschikt voor lezers vanaf tien jaar.

Nostalgie

We kennen Jan Simoen (1953) onder meer van de trilogie *Met mij gaat alles goed* (Querido, 1996), *En met Anna* (Querido, 1999) en *Veel liefs van Michaël* (Querido, 2005), alsmede van het alom bejubelde en bekroonde *Slecht* (Querido, 2007). Voor dat laatste boek, een verhaal over een jongen die zijn vriendin molesteert



en vervolgens in een cel op het politiebureau zijn gedrag overpeinst, won hij in 2008 een Belgische literatuurprijs in de vorm van een Boekenwelp. In datzelfde jaar mocht hij voor deze roman ook nog een Gouden Zoen in ontvangst nemen, de prestigieuze Nederlandse literatuurprijs die van 1997 tot 2009 door de Stichting CPNB jaarlijks werd toegekend voor het beste boek voor jongeren van twaalf tot zestien jaar.

Simoens nieuwste boek, *De nacht van 2 april*, is bedoeld voor de wat jongere lezers en speelt zich bijna geheel af in Middelkerke, de Belgische kustplaats waar de Vlaamse auteur opgroeide. In een nawoord verklaart Simoen dat het verhaal voor een belangrijk deel autobiografisch is.

We beleven de geschiedenis door de ogen van de tienjarige Joris Simons, in werkelijkheid dus Jan Simoen zelf. Het uitgestrekte duingebied, ingesloten tussen Westende en het domein van de broer van koning Leopold, prins Karel in Raversijde, met al zijn bunkers en het achtergebleven afweergeschut van de flak uit de Tweede Wereldoorlog vormt



voor de hoofdpersoon en zijn vrienden een geweldige speeltuin waarin ze naar hartenlust kunnen ravotten en oorlogje spelen.

De zomervakantie van 1963 wordt er een voor Joris en zijn kameraden die ze niet snel zullen vergeten. Het is een zomer vol bijzondere ontmoetingen, opzienbarende onthullingen, maar vooral ook indrukwekkende en ontroerende vriendschappen. Na deze zomer zal het leven van de verhaalfiguren nooit meer hetzelfde zijn. De innemende tweelingbroers Marc en Luc verhuizen met hun ouders naar Duitsland. Het Belgische leger blaast met grof geschut alle bunkers in het duingebied op. En Joris en zijn kameraden reizen voortaan per tram naar het naburige Oostende, waar ze hun intieme dorpschooltje inruilen voor het stadse college.

Jan Simoen schreef met *De nacht van 2 april* een heerlijk en warm relaas over vriendschap, geplaatst tegen het decor van de jaren zestig. Jongens speelden oorlogje in de buitenlucht in plaats van op hun Playstation en Xbox. Op televisie keek je naar *Bonanza* en *Ivanhoe*. Je las

de boeken van Karl May over de avonturen van je helden Winnetou en Old Shatterhand, en je was urenlang zoet met het bouwen aan je modellen van Revell. Je vrienden vond je op straat en niet op Facebook of Hyves. Je moeder smeerde dikke boterhammen met appelstroop en bruine suiker, en je vader genoot als leerkracht een zekere status (kom daar nu eens om!). De meeste lezers (tien jaar en ouder) zullen het tijdsbeeld niet direct herkennen, maar leuk is het wel en het draagt in belangrijke mate bij aan de sfeer van het verhaal.

Simoens taalgebruik is vlot, beeldend en hij houdt de vaart er vanaf de eerste bladzijde stevig in. Het verhaal is ontroerend, maar vooral ook vermakelijk en bovendien behoorlijk spannend, omdat je met de hoofdpersoon nieuwsgierig bent naar de ware toedracht van de gebeurtenissen in die dramatische nacht van 2 april 1943. En voor wat het mysterie rond de mishandelde Duitser Ludwig betreft, heeft Simoen in het slot nog een verrassende ontknoping in petto.

Met *De nacht van 2 april* bewijst Jan Simoen opnieuw een vaardig schrijver te zijn, die ook voor de wat jongere kinderen absoluut zijn mannetje staat. Het boek is daarom heel geschikt voor leerlingen in de brugklas mavo (vmbo gt/tl), havo en vwo. Rest me nog te zeggen dat de fraaie, trefzekere en sfeer verhogende illustraties werden gemaakt door Peter Simoen, de broer van de schrijver. ■

Rob van Veen

Voor meer informatie over deze, maar ook andere jeugdboeken: <www.eenboekjeopen.nl>.